

**СХВАЛЕНО**

на засіданні педагогічної ради  
Великоолександрівської гімназії  
протокол № 1 від 30.08. 2024 р  
Голова педагогічної ради  
\_\_\_\_\_ Любов АТАМАНЮК

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Директор Великоолександрівської  
гімназії Віньковецької селищної  
ради

\_\_\_\_\_ Любов АТАМАНЮК  
від 31 серпня 2024 № \_\_\_\_

# ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Великоолександрівської гімназії  
Віньковецької селищної ради  
Хмельницької області**

**на 2024-2025 н. р.**



## **ЗМІСТ**

|                                                                    |           |
|--------------------------------------------------------------------|-----------|
| ПЕРЕДМОВА.....                                                     | 3         |
| ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....                                          | 4         |
| <b>РОЗДІЛ I. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДОШКІЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ.....</b>      | <b>11</b> |
| <b>РОЗДІЛ II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА</b> |           |
| <b>ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ.....</b>                                    | <b>16</b> |
| <b>РОЗДІЛ III. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА</b>     |           |
| <b>ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНИМИ ГАЛУЗЯМИ</b>    |           |
| <b>ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ.....</b>                                     | <b>18</b> |
| <b>РОЗДІЛ IV. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ ПЕРЕРОЗПОДІЛ</b>      |           |
| <b>ГОДИН МІЖ ОБОВ'ЯЗКОВИМИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИМИ</b>            |           |
| <b>ПРЕДМЕТАМИ ПЕВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ, ЯКІ МОЖУТЬ ВИВЧАТИСЯ</b>    |           |
| <b>ОКРЕМО ТА/АБО ІНТЕГРОВАНО З ІНШИМИ</b>                          |           |
| <b>ПРЕДМЕТАМИ.....</b>                                             | <b>24</b> |
| <b>РОЗДІЛ V. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЗАТВЕРДЖЕНИХ</b>          |           |
| <b>ПЕДАГОГІЧНОЮ РАДОЮ, ЩО МІСТИТЬ ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</b>    |           |
| <b>УЧНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ.....</b>                           | <b>31</b> |
| <b>РОЗДІЛ VI. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА</b>      |           |
| <b>ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ.....</b>                              | <b>36</b> |
| <b>РОЗДІЛ VII. ІНШІ СКЛАДОВІ, ЩО ВРАХОВУЮТЬ СПЕЦИФІКУ ТА</b>       |           |
| <b>ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....</b>                       | <b>46</b> |

## ПЕРЕДМОВА

Освітня програма розроблена на основі законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» державних освітніх стандартів, зразків освітніх навчальних програм, курсів і дисциплін.

Структурно освітня програма є сукупністю освітніх програм різного рівня навчання (початкової, базової середньої та середньої (повної) загальної середньої освіти). У програмі дотримано принципів спадкоємності та наступності, тобто кожна наступна програма рівня освіти базується на попередній.

У свою чергу, програма кожного рівня освіти у спрощеному вигляді являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їх реалізації. Таким чином, освітня програма – це сукупність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти та спрямовані на досягнення прогнозованого результату діяльності Великоолександрівської гімназії.

Освітня програма спрямована на формування загальної культури особистості учнів закладу освіти; їх адаптації до життя в суспільстві; створення основи для усвідомленого вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; виховання громадянськості, патріотизму, любові до Батьківщини, працьовитості, культури, поваги до прав і свобод людини, бережливого ставлення до екології та довкілля.

Освітня програма є чинною, починаючи від дати затвердження.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма (далі – Програма) розроблена з метою виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; від 13 грудня 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»; наказів Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року № 743-22 р. «Про затвердження типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О. Я.», від 20.04.2018 р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (зі змінами від 13.09.2021 № 983 «Про внесення змін до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»); від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»; від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»; від 20.04.2018 р. № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»; від 02.08.2024 р. №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання», а також «Про наукову і науково-технічну діяльність» (від 26.11.2015 № 848-УІІІ); Указу Президента України «Про заходи щодо розвитку системи виявлення та підтримки обдарованих та талановитих дітей та молоді» (від 30.09.2010 №927/2010); Положення про Малу академію наук учнівської молоді, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 09.02.2006 № 90, Зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.02.2006 р. за № 172/12046.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітня програма містить:

- 1) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою
- 2) загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також розподіл навчального навантаження між освітніми галузями за роками навчання;
- 3) навчальний план, що передбачає перерозподіл годин між обов'язковими для вивчення навчальними предметами певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими предметами;
- 4) перелік навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що містить опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів);
- 5) опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання;

б) інші складові, що враховують специфіку та особливості освітньої діяльності.

Освітню програму схвалено педагогічною радою (протокол №1 від 30.08.2024 р.) та затверджено керівником закладу.

Цю освітню програму після затвердження оприлюднено на офіційному веб-сайті Великоолександрівської гімназії.

Великоолександрівська гімназія у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом закладу освіти.

Освітня програма Великоолександрівської гімназії є наскрізною, охоплює освіту на I (початкова освіта) та II (базова середня освіта) ступенях навчання. Програма кожного рівня навчання у спрощеному вигляді являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їхньої реалізації. Таким чином, вона визначає єдність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти, спрямованих на досягнення прогнозованого результату діяльності закладу освіти.

Головною метою закладу освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник; пошук, навчання та розвиток обдарованої учнівської молоді, сприяння професійній самореалізації, популяризація наукової діяльності та формуванню наукового світогляду.

**Головними завданнями закладу освіти є:**

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;

- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство;
- створення освітніх умов для формування дослідницьких компетентностей, розвитку здібностей та обдарувань, творчого та критичного мислення вихованців, розширення їх наукового світогляду;
- проведення масових заходів дослідницько-експериментального, національно-патріотичного, громадсько-виховного, культурно-просвітницького спрямування тощо;
- створення для обдарованих дітей та молоді розвивального освітнього середовища, у тому числі організація змістовного дозвілля відповідно до їх здібностей, обдарувань;
- формування у здобувачів освіти наукового світогляду та навичок академічної доброчесності;
- удосконалення професійних компетентностей педагогічних кадрів;
- пошук, апробація та впровадження в освітню систему сучасних інноваційних форм і методів роботи зі здобувачами освіти, розвиток STEAM-освіти;
- охоплення науковою освітою учнів засобами дистанційної освіти в умовах пандемії, воєнного стану;
- створення умов для розвитку активної громадянської позиції, виховання та утвердження патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України, національно-патріотичного виховання учнівської молоді;
- розвиток науково-педагогічного потенціалу, удосконалення професійної, науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням закладу освіти.

**Заклад освіти несе відповідальність** перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад освіти здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм:

дошкільна освіта, яка відповідає нульовому рівні Національної рамки кваліфікації;

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базова середня освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення закладу освіти є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в закладі освіти, спрямовані на:

- формування у здобувачів освіти сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в здобувачів освіти національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби здобувачів освіти до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення закладу освіти, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність,



вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

**Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:**

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів.

Освітня програма спрямована на всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

**Освітня програма передбачає:**

- забезпечення повноти, систематичності та усвідомленості знань, їх міцності та дієвості, що виражається в свідомому оперуванні ними, у здатності мобілізувати попередні знання для отримання нових, а також сформованість найважливіших як спеціальних, так і загально-навчальних умінь і навичок;
- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей дітей.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації у закладі освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової, базової середньої та профільної середньої освіти.

**Місія закладу** актуалізована вимогами часу, особливостями соціуму, урахуванням тенденцій процесів, які відбуваються в масштабах міста, країни, світу, визначає наступні стратегічні напрями:

- задоволення потреб в якісній освіті шляхом підготовки високоосвічених, національно свідомих, висококваліфікованих, конкурентно спроможних на ринку праці фахівців, здатних задовольняти особисті духовні і матеріальні потреби, а також потреби суспільства у забезпеченні сталого інноваційного розвитку,

- створення умов для виховання в учнів толерантності, здатності до діалогу,

- реалізація форм і методів педагогічної взаємодії.

З урахуванням процесів, що є характерними для сучасної освіти в цілому у Закладі створені умови, за яких кожна дитина має можливість засвоєння нового, актуального досвіду взаємодії зі світом. Освітній процес Закладу, залишаючись тісно пов'язаним із загальноосвітніми стандартами, підпорядковується загальним тенденціям, що стосуються культурних і педагогічних процесів. Взаємовідносини «дитина – педагог» у Закладі побудовано на таких категоріях, як: «діалог», «зайнятість», «супровід», «поле успіху і досягнень». Вихованці Закладу реалізують власну освітню траєкторію, зумовлену природними можливостями, запитами, інтересами, здібностями.

Таким чином місія Закладу формує всебічно розвинену, освічену, стратегічно мислячу, конкурентноздатну, гуманістично спрямовану особистість з почуттям національної свідомості, з громадською позицією, системою наукових знань; особистість готову до суспільного самовизначення, орієнтовану на стале майбутнє та відповідні життєві цінності і пріоритети; особистість з творчим, перспективним мисленням, здатну знаходити нетрадиційні рішення в життєвих ситуаціях, що забезпечить її самовизначення та успіх у житті.

**Візія закладу** визначена з урахуванням створення сприятливого середовища та умов для забезпечення освіти для сталого (збалансованого) розвитку, що є новим етапом формування компонентів комплексної системи освіти, коли її складові стають рівнозначними. Таким чином новий зміст шкільної освіти, що базується на основі компетентнісного підходу та дитиноцентрованої орієнтації з урахування світового досвіду та принципів сталого розвитку у Закладі досягається через:

- створення сприятливого середовища, інфраструктури та умов для розвитку особистості;

- розвитку науково-педагогічного потенціалу, удосконалення науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності;

- забезпечення доступності позашкільної освіти, гарантування громадянам права на її здобуття;

- відкритість та забезпечення інформування спільноти;

- служіння громаді.

Отже, в Закладі адміністрацією, науково-педагогічними фахівцями створено сприятливе середовище для розвитку, удосконалення науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності. Що забезпечує один з аспектів особистісно орієнтованого навчання - створення умов для реалізації дитиною власної освітньої траєкторії, зумовленої природними можливостями, запитами, інтересами, здібностями.

## Головні принципи освітнього процесу

- *гуманізація*, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;
- *єдність загальнолюдських і національних цінностей*, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими; визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;
- *демократизація*, що передбачає автономію закладу у вирішенні основних питань змісту його діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;
- *науковість і системність*, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;
- *безперервність, наступність та інтеграція*, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль Закладу з іншими закладами та організаціями;
- *цілісність і наступність* світи, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; набуття освіти упродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;
- *багатоукладність і варіативність*, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форм і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної спрямованості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;
- *добровільність і доступність*, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;
- *самостійність і активність особистості*, що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;
- *практична спрямованість*, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

## **I. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДОШКІЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ**

Дошкільна освіта є обов'язковою первинною складовою частиною системи безперервної освіти в Україні. Держава при цьому визнає пріоритетність дошкільної освіти та забезпечує умови для її здобуття.

У 2024-2025 навчальному році різновікову групу закладу дошкільної освіти Великоолександрівської гімназії буде відвідувати 15 дітей. Різновікова група ділиться на 2 підгрупи: середня та старша.

Навчальне навантаження на дитину у дитячому садку розроблено відповідно до гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності, затвердженого наказом МОН України від 20.04.2015 р. № 466 та програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» за загальною редакцією О.В.Низьковської рекомендованої Міністерством освіти та науки України.

“Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану” (Лист міністерства освіти № 1/3845-22.)

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень у дитячому садку окреслено у навчальному плані Великоолександрівської гімназії на 2024-2025 навчальний рік (Додаток №1 до освітньої програми). Години, передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей.

### **Тривалість одного заняття:**

у середній підгрупі - 20 хвилин;

у старшій підгрупі - 25 хвилин.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в середній підгрупі не перевищує двох, у старшій - трьох організованих навчальних занять.

У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилини. Тривалість статичного навантаження у положенні сидячи на одне заняття не повинна перевищувати у середній підгрупі – 20 хвилин, а у старшій – 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Фізичне виховання дітей у дитячому садку складається з: ранкової гімнастики; занять фізичною культурою; рухливих ігор та ігор спортивного характеру; загартування; фізкультурних хвилин під час занять, фізкультурних пауз між заняттями; фізкультурних комплексів під час денної прогулянки.

**Додаток № 1**  
**до освітньої програми**

**Навчальний план**  
**закладу дошкільної освіти**  
**на 2024-2025 н.р.**

| Орієнтовні <u>види діяльності</u> за освітніми лініями                                                                                                   | Орієнтовна кількість занять на тиждень за віковими групами |                          | Кількість <u>занять</u> на тиждень у ДНЗ  |                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------------|---------------------------------------|
|                                                                                                                                                          | Середня<br>(4-5 років)                                     | Старша<br>(5-6(7) років) | Середня<br>(4-5 років)                    | Старша<br>(5-6(7) років)              |
| Ознайомлення із соціумом:<br><br>-формування основних духовно-моральних якостей;<br>-основи правової культури<br>-нарознавство                           | <b>2</b>                                                   | <b>3</b>                 | <b>2</b><br><br>-<br>0,5<br>1             | <b>3</b><br><br>1<br>0,5<br>0,5       |
| Ознайомлення з природним довкіллям:<br><br>-природа планети Земля+ всесвіт<br>-життєдіяльність людини у природному довкіллі                              | <b>1</b>                                                   | <b>2</b>                 | <b>1</b><br><br>0,5<br>-                  | <b>2</b><br><br>0,5<br>0,5            |
| Художньо- продуктивна діяльність<br>-музична діяльність;<br>-образотворча діяльність;<br>-літературна діяльність,<br>-світ мистецтва<br>-предметний світ | <b>5</b>                                                   | <b>5</b>                 | <b>5</b><br><br>2<br>1<br>0,5<br>0,5<br>1 | <b>5</b><br><br>2<br>1<br>1<br>1<br>1 |
| Логіко-математичний розвиток:<br>-сенсорні еталони<br>-елементарні математичні уявлення                                                                  | <b>1</b>                                                   | <b>2</b>                 | <b>1</b><br><br>1                         | <b>2</b><br><br>1<br>1                |
| Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування:                                                                                                   | <b>3</b>                                                   | <b>3</b>                 | <b>3</b>                                  | <b>3</b>                              |

|                                                                                  |           |           |           |             |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-------------|
| -Граматична правильність мовлення + підготовка руки дитини до письма             |           |           | 1         | 1           |
| -Звукова культура мовлення+мовленнєвий етикет                                    |           |           | 0,5       | 1           |
| -Зв'язне мовлення +словникова робота                                             |           |           | 1         | 1           |
| Здоров'я та фізичний розвиток:                                                   | <b>3</b>  | <b>3</b>  | <b>3</b>  | <b>3</b>    |
| -Рухова активність                                                               |           |           | 1         | 1           |
| активність та саморегуляція;                                                     |           |           | 1         | 1           |
| -Безпека життєдіяльності                                                         |           |           | 1         | 1           |
| -Здоров'я та фізичний розвиток+ здоров'я та хвороби+гігієна життєдіяльності      |           |           |           |             |
| Загальна кількість занять на тиждень                                             | <b>12</b> | <b>15</b> | <b>12</b> | <b>15</b>   |
| Додаткові освітні послуги на вибір батьків                                       | 4         | 5         | -         | 1           |
| Максимальна кількість занять на тиждень                                          | 16        | 20        | 12        | 16          |
| Максимально допустиме навантаження на тиждень на дитину (вастрономічних годинах) | 5,3       | 8,3       | <b>4</b>  | <b>6,40</b> |

**Освітню програму ЗДО укладено за такими освітніми лініями:**

«Особистість дитини», «Дитина у соціумі», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини» .

**Освітня лінія «Особистість дитини» з урахуванням вікових особливостей дітей у навчальному навантаженні реалізується через розділи :**

- здоров'я та фізичний розвиток;
- безпека життєдіяльності;
- здоров'я та хвороби;
- гігієна життєдіяльності;
- рухова активність та саморегуляція.

**Освітня лінія « Дитина у соціумі» реалізується через розділи :**

- формування основ духовно-моральних якостей;
- основи правової культури;
- народознавство.

**Освітня лінія «Дитина у природному довкіллі» реалізується через розділи**

- природа планети Земля;
- життєдіяльність людини у природному довкіллі;
- всесвіт.

**Освітня лінія «Дитина у світі культури» реалізується через розділи :**

- предметний світ ( підрозділ «Предметно-практична діяльність»);
- світ мистецтва , який включає такі види дитячої художньої діяльності: літературна, музична, театральна, образотворча.

**Освітня лінія «Гра дитини» реалізується через розділи :**

- гра як провідна діяльність;
- формування особистості у грі.

**Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» побудована за напрямками:**

- сенсорні еталони;
- елементарні математичні уявлення.

**Освітня лінія «Мовлення дитини» реалізується через розділи :**

- звукова культура мовлення;
- словникова робота;
- граматична правильність мовлення;
- зв'язне мовлення;
- мовленнєвий етикет;
- підготовка руки дитини до письма.

Очікувані результати навчання здобувачів дошкільної освіти Великоолександрівської гімназії подані у Базовому компоненті дошкільної освіти (нова редакція) , схваленого рішенням Колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (від 4 травня 2012 року, протокол № 5/2-2), затверджено наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (№ 615 від 22.05.2012 «Про затвердження Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція)» У ньому зведено норми і положення, що визначають державні вимоги до рівня освіченості, розвиненості та вихованості дитини 6 (7) років; сумарний кінцевий показник набутих дитиною компетенцій перед її вступом до школи та у програмі розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» за загальною редакцією О.В.Низьковської рекомендованої Міністерством освіти та науки України( лист МОН від 23.05.2017 р. № 1/11-4988) і розміщеної на офіційному веб-сайті МОН.

У дошкільний підрозділ Великоолександрівської гімназії(дитячий садок) зараховуються діти віком від 2 до 6 (7) років відповідно до вимог базового компоненту дошкільної освіти України, Статуту закладу.

Прийом дітей до ЗДО здійснюється керівником відповідно до пункту 6 «Положення про дошкільний навчальний заклад» , затвердженого **постановою КМУ від 12 березня 2003 р. N 305** ( *Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 1124 ( 1124-2009-п ) від 05.10.2009 , N 1204 ( 1204-2011-п ) від 16.11.2011 , N 28 ( 28-2014-п ) від 22.01.2014 , N 530 ( 530-2015-п ) від 29.07.2015* )протягом календарного року на підставі таких документів, як:

- заява батьків про приймання;
- свідоцтво про народження дитини;
- медична довідка про стан здоров'я дитини з висновком лікаря, що дитина може відвідувати ЗДО;
- довідка дільничного лікаря про епідеміологічне оточення .

**Перелік навчальних програм  
для вихованців закладу дошкільної освіти Великоолександрівської  
гімназії  
на 2024-2025 навчальний рік**

Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» за загальною редакцією О.В.Низьковської рекомендованої Міністерством освіти та науки України( лист МОН від 23.05.2017 р. № 1/11-4988)

**II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА  
ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ**



**Початкова освіта** здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Навчання за освітньою програмою *базової середньої освіти* можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

**Базова середня освіта** здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти). Учні, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від

10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

**Інклюзивна освіта** – це система освітніх послуг, що ґрунтується на забезпеченні основного права дитини на освіту та права навчатися за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти.

**Метою інклюзивного навчання** є покращення навчального середовища, в якому вчитель і учні відкриті до різноманіття, де гарантується забезпечення потреб учнів і повага до їх здібностей та можливостей бути успішними.

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про освіту» у разі звернення особи з особливими освітніми потребами або її батьків до закладу освіти інклюзивна група або клас утворюється в обов'язковому порядку.

Необхідними умовами якісного інклюзивного навчання є:

- визначення особливих освітніх потреб дитини;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- створення інклюзивного освітнього середовища;
- надання освітніх, психолого-педагогічних послуг;
- здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини протягом усього періоду навчання із залученням батьків до освітнього процесу.

Безпосередня організація інклюзивного навчання здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП. Відповідно до висновку ІРЦ, результатів психолого-педагогічного вивчення дитини команда супроводу впродовж 2-х тижнів з моменту початку освітнього процесу складає ІПР дитини з ООП, яка погоджується батьками та затверджується керівником закладу освіти.

При організації інклюзивного навчання у закладі освіти необхідно врахувати, що асистент вчителя не є персональним педагогом для одного чи декількох дітей, він надає допомогу вчителю в організації освітнього процесу в класі, допомагає дітям з ООП концентрувати увагу, сприяє формуванню саморегуляції та самоконтролю у них.

Освітній процес в класі з дітьми з ООП, здійснюється вчителем. Асистент вчителя є постійним учасником команди супроводу в закладі освіти.

Для дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються у 1,3,4,6 та 7 класі, на основі робочого навчального плану школи розроблений навчальний план з урахуванням рекомендацій ПМПК. Особливістю освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість. Ефективність освітньої роботи досягається шляхом надання таким учням корекційної допомоги.

Освітні програми 1, 3, 4, 6 та 7 класу мають корекційно-розвивальний складник для осіб з особливими освітніми потребами, додаток 2, 3 передбачає інклюзивну освіту.

### **ІІІ. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНИМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ**

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1-9 класів визначено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту»; наказів Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 р. «Про затвердження типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я.»; № 405 від 20.04.2018 р. «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (зі змінами від 13.09.2021 № 983 «Про внесення змін до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»), № 406 від 20.04.2018 р. «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», № 235 від 19.02.2021 року «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів загальної середньої освіти».

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти на 2024-2025 навчальний рік становить:

- для учнів 1-х класів закладу освіти складає 770 годин/навчальний рік;
- для учнів 2-х класів - 840 годин/навчальний рік;
- для учнів 3-х класів - 875 годин/навчальний рік;
- для учнів 4-х класів - 875 годин/навчальний рік;
- для учнів 5-х класів - 1050 годин/навчальний рік;
- для учнів 6-х класів - 1155 годин/навчальний рік;
- для учнів 7-х класів - 1225 годин/навчальний рік;
- для учнів 8-х класів - 840 годин/навчальний рік;
- для учнів 9-х класів - 1115 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для учнів 1-х-4-х класів (додаток 2), для 5-7-х (додаток 3), 8-9 класів (додаток 4,5).

#### **Перелік освітніх галузей для 1-2-х класів**

Мовно-літературна, зокрема рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ), іншомовна освіта (англійська мова) (ІНО), математична (МАО), природнича (ПРО), технологічна (ТЕО), інформативна (ІФО), соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО), громадянська та історична (ГІО), мистецька (МІО), фізкультурна (ФІО).

#### **Перелік освітніх галузей для 3-4-х класів**

Мовно-літературна, зокрема рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ), іншомовна освіта (англійська мова) (ІНО), математична (МАО), природнича (ПРО), технологічна (ТЕО), інформативна (ІФО), соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО), громадянська та історична (ГІО), мистецька (МІО), фізкультурна (ФІО).

#### **Перелік освітніх галузей для 5-7 класів**

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича

- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Технологічна
- Інформатична
- Мистецька
- Фізична культура

#### Перелік освітніх галузей для закладу освіти II ступеня

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани II ступеню передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності.

Організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у типових освітніх програмах трьох ступенів навчання. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізовує вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання є внеском у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

| № з/п | Ключові компетентності        | Компоненти                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.    | Спілкування державною мовою   | <p><b>Уміння:</b> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><b>Ставлення:</b> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p> |
| 2.    | Спілкування іноземними мовами | <p><b>Уміння:</b> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|    |                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                  | <p>умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p><b>Ставлення:</b> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> підручники, навчально-методичні комплекси, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>                                  |
| 3. | <b>Математична компетентність</b>                                | <p><b>Уміння:</b> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p> |
| 4. | <b>Основні компетентності у природничих науках і технологіях</b> | <p><b>Уміння:</b> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. Усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 5. | <b>Інформаційно-цифрова компетентність</b>                       | <p><b>Уміння:</b> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><b>Ставлення:</b> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 6. | <b>Уміння вчитися впродовж життя</b>                             | <p><b>Уміння:</b> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|     |                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                              | <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> моделювання власної освітньої траєкторії</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 7.  | Ініціативність і підприємливість             | <p><b>Уміння:</b> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p><b>Ставлення:</b> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>                                                                                                                                                                                                   |
| 8.  | Соціальна і громадянська компетентності      | <p><b>Уміння:</b> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><b>Ставлення:</b> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання соціального змісту</p> |
| 9.  | Обізнаність і самовираження у сфері культури | <p><b>Уміння:</b> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><b>Ставлення:</b> повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 10. | Екологічна грамотність і здорове життя       | <p><b>Уміння:</b> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>                                                    |

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi освітнього середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання в різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища (зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання);
- окремі предмети (виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласні проєкти). Роль окремих предметів в освітньому процесі за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- роботу в проєктах;
- позакласну освітню роботу і роботу гуртків.

| Наскрізна лінія                             | Коротка характеристика                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Екологічна безпека й сталий розвиток</b> | Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.<br>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.                                                                                        |
| <b>Громадянська відповідальність</b>        | Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.<br>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень. |

|                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Здоров'я і безпека</b>                      | <p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p> |
| <b>Підприємливість і фінансова грамотність</b> | <p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>                                                                              |



#### **ІV. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ ПЕРЕРОЗПОДІЛ ГОДИН МІЖ ОБОВ'ЯЗКОВИМИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ ПЕВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ, ЯКІ МОЖУТЬ ВИВЧАТИСЯ ОКРЕМО ТА/АБО ІНТЕГРОВАНО З ІНШИМИ ПРЕДМЕТАМИ**

##### **Загальні засади**

Форма власності: комунальна.

Режим роботи навчального закладу: п'ятиденний.

Мова навчання: українська.

##### **Структура 2024-2025 навчального року**

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – 1 вересня - 20 грудня 2024 року,

II семестр – 06 січня - 30 травня 2025 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

осінні – 28.10.2024 - 03.11.2024 (початок занять 04.11.2024)

зимові – 23.12.2024 - 05.01.2025 (початок занять 06.01.2025)

весняні – 24.03.2025 - 30.03.2025 (початок занять 31.03.2025)

Початок занять – о 8.45 год.

Тривалість уроків у початковій та основній школах - відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту»:

- у 1-х класах – 35 хвилин,
- у 2-4-х – 40 хвилин,
- у 5-9-х – 45 хвилин.

Тривалість перерв між уроками (відповідно до розділу V пункту 3 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ №2205 від 25.09.2020) встановлюється з урахуванням потреби в організації активного відпочинку і харчування учнів: малих перерв тривалістю 10 хвилин, великих – тривалістю 20 хвилин (після другого і третього уроків).

У 2024-2025 навчальному році у закладі освіти сформовано 8 класів.

**Гранична наповнюваність класів** встановлюється відповідно Закону України «Про повну загальну середню освіту».

##### **Мережа класів та контингент учнів**

| № п/п | Клас | Всього учнів | Хлопчиків | Дівчаток |
|-------|------|--------------|-----------|----------|
| 1     | 1    | 5            | 1         | 4        |
| 2     | 2    | 7            | 2         | 5        |
| 3     | 3    | 9            | 2         | 7        |
| 4     | 4    | 8            | 5         | 3        |
| 5     | 5    | 6            | 5         | 1        |
| 6     | 6    | 9            | 5         | 4        |

|        |   |    |    |    |
|--------|---|----|----|----|
| 7      | 7 | 10 | 8  | 2  |
| 8      | - | 3  | 2  | 1  |
| 9      | 9 | 7  | 6  | 1  |
| Всього | 8 | 64 | 36 | 28 |

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додатки 1-5).

Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення, за результатами анкетування учнів та на підставі рішення педагогічної ради (протокол від 30.08.2024 №1) обрано такі модулі для вивчення предмета «Фізична культура»:

| Клас | Модулі |
|------|--------|
| 5    |        |
| 6    |        |
| 7    |        |
| 8    |        |
| 9    |        |

Навчальне навантаження на учня у всіх класах витримано в межах норми.

**Додаток 2**

до освітньої програми I ступеня

**Навчальний план  
для початкової школи ( 1-4 кл)**

**Розроблено для 1-2 кл відповідно до Типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022**

**Розроблено для 3-4 кл. відповідно до Типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022**

сбд 12.06.2022

| Назва освітньої галузі                                                                                              | Навчальні предмети                    | Кількість годин на тиждень |        |        |        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|----------------------------|--------|--------|--------|
|                                                                                                                     |                                       | 1 клас                     | 2 клас | 3 клас | 4 клас |
| Інваріантний складник                                                                                               |                                       |                            |        |        |        |
| Мовно-літературна                                                                                                   | Українська мова і літературне читання | 7/245                      | 7/245  | 7/245  | 7/245  |
| Іншомовна                                                                                                           | Англійська мова                       | 2/70                       | 3/105  | 3/105  | 3/105  |
| Математична                                                                                                         | Математика                            | 4/140                      | 4/140  | 5/175  | 5/175  |
| Я досліджую світ( природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)                    | Я досліджую світ                      | 3/105                      | 3/105  | 3/105  | 3/105  |
| Технологічна                                                                                                        | Дизайн і технології                   | 1/35                       | 1/35   | 1/35   | 1/35   |
| Інформатична                                                                                                        | Інформатика                           |                            | 1/35   | 1/35   | 1/35   |
| Мистецька                                                                                                           | Мистецтво                             | 2/70                       | 2/70   | 2/70   | 2/70   |
| Фізкультурна                                                                                                        | Фізична культура                      | 3/105                      | 3/105  | 3/105  | 3/105  |
| екційні- розвиткові заняття для я 1 класу Авадані Дмитра                                                            | Розвиток мовлення                     | 2                          |        |        |        |
|                                                                                                                     | Корекція розвитку                     | 2                          |        |        |        |
| Корекційні- розвиткові заняття для учениці 3 класу Абрамової Софії                                                  | Корекція мовлення                     |                            |        | 2      |        |
|                                                                                                                     | Корекція розвитку                     |                            |        | 2      |        |
| Корекційні- розвиткові заняття для учня 4 класу Горбатюка Євгена                                                    | Розвиток мовлення                     |                            |        |        | 2      |
|                                                                                                                     | Корекція розвитку                     |                            |        |        | 2      |
|                                                                                                                     | Лікувальна фізкультура                |                            |        |        | 2      |
| Корекційні- розвиткові заняття для учня 4 класу Даньковського Артема                                                | Корекція мовлення                     |                            |        |        | 2      |
|                                                                                                                     | Корекція розвитку                     |                            |        |        | 2      |
| Усього корекційно- розвиткові заняття                                                                               |                                       | 4                          |        | 4      | 10     |
| Усього                                                                                                              |                                       | 22/770                     | 24/840 | 25/875 | 25/875 |
| Варіативний складник                                                                                                |                                       |                            |        |        |        |
| Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять |                                       | -                          | -      | -      | -      |
| Загальнорічна кількість навчальних годин                                                                            |                                       | 22                         | 25     | 26     | 26     |
| Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня                                                        |                                       | 20/700                     | 22/770 | 23/805 | 23/805 |

|                                                                                                    |        |        |        |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|--------|--------|
| Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету<br>( без урахування поділу на групи) | 22/770 | 24/840 | 25/875 | 25/875 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|--------|--------|

**Додаток 3**

до освітньої програми II ступеня

**Навчальний план**

**для основної школи( 5-7 кл. )**

Розроблено відповідно до наказу МОН України № 235 від 19.02.2021 року ( Додаток 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів, в редакції наказу №1120 від 09.08.2024)

| Освітні галузі                                                             | Предмети                                          | Кількість годин на тиждень у класах |     |     |
|----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------|-----|-----|
|                                                                            |                                                   | 5                                   | 6   | 7   |
| Мовно- літературна.                                                        | Українська мова                                   | 4                                   | 4   | 3   |
|                                                                            | Українська література                             | 2                                   | 2   | 2   |
|                                                                            | Зарубіжна література                              | 2                                   | 2   | 2   |
|                                                                            | Англійська мова                                   | 3,5                                 | 3,5 | 3,5 |
| Громадянська та історична                                                  | Інтегрований курс історії та громадянської освіти | 1                                   |     |     |
|                                                                            | Історія України                                   |                                     | 1   | 1   |
|                                                                            | Всесвітня історія                                 |                                     | 1   | 1   |
|                                                                            | Громадянська освіта                               |                                     | 0,5 | 0,5 |
|                                                                            | Правознавство                                     |                                     |     |     |
| Мистецька                                                                  | Інтегрований курс мистецтва                       | 2                                   | 2   | 2   |
| Математична                                                                | Математика                                        | 5                                   | 5   |     |
|                                                                            | Алгебра                                           |                                     |     | 3   |
|                                                                            | Геометрія                                         |                                     |     | 2   |
| Природнича                                                                 | Інтегрований курс «Пізнаємо природу»              | 2                                   | 2   |     |
|                                                                            | Біологія                                          |                                     |     | 2,5 |
|                                                                            | Географія                                         |                                     | 2   | 2   |
|                                                                            | Фізика                                            |                                     |     | 2   |
|                                                                            | Хімія                                             |                                     |     | 1   |
| Соціальна і здоров'язбережувальна                                          | Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» | 1,5                                 | 1,5 | 1,5 |
| Технологічна                                                               | Технології                                        | 2                                   | 2   | 1   |
| Інформатична                                                               | Інформатика                                       | 2                                   | 1,5 | 2   |
| Фізична культура                                                           | Фізична культура                                  | 3                                   | 3   | 3   |
| <b>Корекційні-розвиткові заняття для учня 6 класу Притуляка Артема</b>     | <b>Корекція розвитку</b>                          |                                     | 1   |     |
|                                                                            | <b>Розвиток мовлення</b>                          |                                     | 1   |     |
| <b>Корекційні-розвиткові заняття для учениці 6 класу Притуляк Ангеліни</b> | <b>Розвиток мовлення</b>                          |                                     | 3   |     |
|                                                                            | <b>Соціально-побутове орієнтування</b>            |                                     | 1   |     |
|                                                                            | <b>Лікувальна фізкультура</b>                     |                                     | 1   |     |
| <b>Корекційні-розвиткові заняття для учня 6 класу Цибулька Мирослава</b>   | <b>Розвиток мовлення</b>                          |                                     | 2   |     |
|                                                                            | <b>Соціально-побутове орієнтування</b>            |                                     | 2   |     |
|                                                                            | <b>Лікувальна фізкультура</b>                     |                                     | 1   |     |
| <b>Корекційні-розвиткові заняття для</b>                                   | <b>Розвиток мовлення</b>                          |                                     |     | 2   |
|                                                                            | <b>Корекція розвитку</b>                          |                                     |     | 2   |

|                                                                              |                        |         |         |         |
|------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------|---------|---------|
| учня 7 класу<br>Бабічева Юрія                                                | Лікувальна фізкультура |         |         | 2       |
| Усього корекційно-розвиткові заняття                                         |                        |         | 12      | 6       |
|                                                                              |                        |         |         |         |
| Разом                                                                        |                        | 27+3    | 30+3    | 32+3    |
| Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами |                        | 7,5     | 9,5     | 6,5     |
| Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету          |                        | 31/1085 | 34/1190 | 35/1225 |
| Гранично допустиме навчальне навантаження                                    |                        | 28      | 31      | 32      |
| Всього разом                                                                 |                        | 30      | 33      | 35      |

Додаток 4  
до освітньої програми II ступеня

**Навчальний план  
для 8 класу  
Індивідуальне навчання (педагогічний патронаж)**

Розроблено відповідно до наказу МОН України від 20.04.2018 №405 ( Таблиця 1 до Типової освітньої програми)

| Освітні галузі                     | Навчальні предмети     | Кількість годин на тиждень |                   |                  |
|------------------------------------|------------------------|----------------------------|-------------------|------------------|
|                                    |                        | Боднар<br>Антон            | Суханова<br>Софія | Лиситчук<br>Юрій |
| <b>Мови і літератури</b>           | Українська мова        | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
|                                    | Українська література  | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
|                                    | Англійська мова        | 0,75                       | 0,75              | 0,75             |
|                                    | Зарубіжна література   | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
| <b>Суспільствознавство</b>         | Історія України        | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
|                                    | Всесвітня історія      | 0,25                       | 0,25              | 0,25             |
| <b>Мистецтво</b>                   | Музичне мистецтво      |                            |                   |                  |
|                                    | Образотворче мистецтво |                            |                   |                  |
|                                    | Мистецтво              | 0,25                       | 0,25              | 0,25             |
| <b>Математика</b>                  | Математика             |                            |                   |                  |
|                                    | Алгебра                | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
|                                    | Геометрія              | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
| <b>Природознавство</b>             | Природознавство        |                            |                   |                  |
|                                    | Біологія               | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
|                                    | Географія              | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
|                                    | Фізика                 | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
|                                    | Хімія                  | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
| <b>Технології</b>                  | Трудове навчання       | 0,25                       | 0,25              | 0,25             |
|                                    | Інформатика            | 0,5                        | 0,5               | 0,5              |
| <b>Здоров'я і фізична культура</b> | Основи здоров'я        | 0,25                       | 0,25              | 0,25             |
|                                    | Фізична культура       | 0,75                       | 0,75              | 0,75             |
| <b>Разом</b>                       |                        | <b>8</b>                   | <b>8</b>          | <b>8</b>         |

|                                                                                           |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації | -         |
| <b>Гранично допустиме навчальне навантаження</b>                                          | <b>33</b> |
| <b>Всього</b>                                                                             | <b>24</b> |

**Додаток 5**  
до освітньої програми II ступеня

**Навчальний план  
для 9 класу**

Розроблено відповідно до наказу МОН України від 20.04.2018 №405 ( Таблиця 1 до Типової освітньої програми)

| Освітні галузі                                                                            | Навчальні предмети     | Кількість годин на тиждень |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|----------------------------|
|                                                                                           |                        | <b>9</b>                   |
| <b>Мови і літератури</b>                                                                  | Українська мова        | 2                          |
|                                                                                           | Українська література  | 2                          |
|                                                                                           | Англійська мова        | 3                          |
|                                                                                           | Зарубіжна література   | 2                          |
| <b>Суспільствознавство</b>                                                                | Історія України        | 1,5                        |
|                                                                                           | Всесвітня історія      | 1                          |
|                                                                                           | Основи правознавства   | 1                          |
| <b>Мистецтво</b>                                                                          | Музичне мистецтво      |                            |
|                                                                                           | Образотворче мистецтво |                            |
|                                                                                           | Мистецтво              | 1                          |
| <b>Математика</b>                                                                         | Математика             |                            |
|                                                                                           | Алгебра                | 2                          |
|                                                                                           | Геометрія              | 2                          |
| <b>Природознавство</b>                                                                    | Природознавство        |                            |
|                                                                                           | Біологія               | 2                          |
|                                                                                           | Географія              | 1,5                        |
|                                                                                           | Фізика                 | 3                          |
|                                                                                           | Хімія                  | 2                          |
| <b>Технології</b>                                                                         | Трудове навчання       | 1                          |
|                                                                                           | Інформатика            | 2                          |
| <b>Здоров'я і фізична культура</b>                                                        | Основи здоров'я        | 1                          |
|                                                                                           | Фізична культура       | 3                          |
| <b>Разом</b>                                                                              |                        | <b>30+3</b>                |
| Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації |                        | -                          |

|                                           |           |
|-------------------------------------------|-----------|
| Гранично допустиме навчальне навантаження | 33        |
| <b>Всього</b>                             | <b>33</b> |

**V. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЗАТВЕРДЖЕНИХ ПЕДАГОГІЧНОЮ РАДОЮ, ЩО МІСТИТЬ ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ**

**I СТУПІНЬ**

| Предмет                        | Програма                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 клас                         |                                                                                                                                                                                                                |
| Українська мова                | Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (1-2 класи). Видавництво Київ. ТД «Освіта – Центр плюс». Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22 |
| Математика                     |                                                                                                                                                                                                                |
| Англійська мова                |                                                                                                                                                                                                                |
| «Я досліджую світ»             |                                                                                                                                                                                                                |
| «Мистецтво»                    |                                                                                                                                                                                                                |
| Фізична культура               |                                                                                                                                                                                                                |
| 2 клас                         |                                                                                                                                                                                                                |
| Українська мова                | Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (1-2 класи). Видавництво Київ. ТД «Освіта – Центр плюс». Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22 |
| Математика                     |                                                                                                                                                                                                                |
| Англійська мова                |                                                                                                                                                                                                                |
| «Я досліджую світ»             |                                                                                                                                                                                                                |
| «Мистецтво»                    |                                                                                                                                                                                                                |
| Фізична культура               |                                                                                                                                                                                                                |
| Я досліджую світ (інформатика) |                                                                                                                                                                                                                |
| 3 клас                         |                                                                                                                                                                                                                |



|                    |                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Українська мова    | Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко 3-4 класи. Видавництво Київ. ТД «Освіта – Центр плюс». Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22 |
| Математика         |                                                                                                                                                                                                              |
| Англійська мова    |                                                                                                                                                                                                              |
| «Я досліджую світ» |                                                                                                                                                                                                              |
| «Мистецтво»        |                                                                                                                                                                                                              |
| Фізична культура   |                                                                                                                                                                                                              |
| Інформатика        |                                                                                                                                                                                                              |
| 4 клас             |                                                                                                                                                                                                              |
| Українська мова    | Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко 3-4 класи. Видавництво Київ. ТД «Освіта – Центр плюс». Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22 |
| Математика         |                                                                                                                                                                                                              |
| Англійська мова    |                                                                                                                                                                                                              |
| «Я досліджую світ» |                                                                                                                                                                                                              |
| «Мистецтво»        |                                                                                                                                                                                                              |
| Фізична культура   |                                                                                                                                                                                                              |
| Інформатика        |                                                                                                                                                                                                              |

## II СТУПІНЬ

| Предмет                                                                | Програма                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5-7 класи                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Українська мова                                                        | <a href="https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku">https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku</a> |
| Українська література                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Зарубіжна література                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Іноземна мова (англ. мова)                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Математика                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Інтегрований курс «Пізнаємо природу»/ Інтегрований курс «Довкілля»     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добробут»                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Етика* / Культура добросусідства* / Інші курси морального спрямування* |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Вступ до історії України та громадянської освіти                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Інформатика                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Технології                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Інтегрований курс «Мистецтво»                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 8 клас                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Українська мова                                                        | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804).                                                                                                                                                                                                                                          |
| Українська література                                                  | Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                                                                                                                                                                                                               |
| Алгебра                                                                | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                                                                                                                                                                           |

|                      |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Геометрія            | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                     |
| Зарубіжна література | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                       |
| Англійська мова      | Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804) |
| Біологія             | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                            |
| Географія            | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                                  |
| Хімія                | Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                                         |
| Фізика               | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи». (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                             |
| Історія України      | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                           |
| Всесвітня історія    | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                        |
| Трудове навчання     | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                    |
| Основи здоров'я      | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров'я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                           |
| Інформатика          | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                         |
| Фізична культура     | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                           |
| Мистецтво            | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                          |
| <b>9 клас</b>        |                                                                                                                                                                                       |
| Українська мова      | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804).                                                    |

|                       |                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Українська література | Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                         |
| Алгебра               | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)                             |
| Геометрія             | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                     |
| Зарубіжна література  | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                       |
| Англійська мова       | Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804) |
| Біологія              | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                            |
| Географія             | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                                  |
| Хімія                 | Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                                         |
| Фізика                | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи». (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)                                                                     |
| Історія України       | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                           |
| Всесвітня історія     | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                        |
| Правознавство         | Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                           |
| Трудове навчання      | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                    |
| Основи здоров'я       | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров'я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                           |
| Інформатика           | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                                         |
| Фізична культура      | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)                                           |
| Мистецтво             | Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)                                          |

## **VI. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ**

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. Кожен тип уроку має свою структуру, тобто етапи побудови уроку, їх послідовність, взаємозв'язки між ними. Характер елементів структури визначається завданнями, які слід постійно вирішувати на уроках певного типу, щоб найбільш оптимальним шляхом досягти тієї чи іншої дидактичної, розвиваючої та виховної мети уроку. Визначення і послідовність цих завдань залежать від логіки і закономірностей навчального процесу. Зрозуміло, логіка засвоєння знань відрізняється від логіки формування навичок і вмінь, а тому і різниться структура уроків відповідних типів. Кожний тип уроку має свою структуру. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарт та окремих предметів протягом навчального року. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проектах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання,

проектні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Формами організації освітнього процесу можуть бути різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проекти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Організація освітнього процесу може здійснюватись в очному, дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Відповідно до статті 14 Закону України «Про повну загальну середню освіту» учні ЗЗСО мають право на забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії, яка формується шляхом визначення власних освітніх цілей, а також вибору суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними форм здобуття загальної середньої освіти; навчальних планів та програм, навчальних предметів, форм організації освітнього процесу, засобів, методів навчання. Таким чином, за потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Питання спроможності закладу забезпечити реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії та розроблення індивідуального навчального плану розглядається педагогічною радою на основі поданою батьками заяви, складеною за відповідною формою (стаття 14 пункт 3 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до

результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

**Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти** здійснюються на суб'єкт-об'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

При виконанні обов'язкового виду роботи учителі мають **розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів**, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН. Інформація про критерії оцінювання доноситься до учнів у різних формах: в усній формі, шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі, на шкільному сайті у розділі «Навчально-виховна робота/Критерії оцінювання здобувачів освіти».

Упродовж навчання в 1-4 класах здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Результат оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти 1 – 4 класів виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти у **1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою** на підставі рішення педагогічної ради (протокол від 30.08.2024 №1).

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів освіти початкової освіти (додаток 1 наказу МОН України від 13.07.2021 № 813). Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу освіти.

**Формувальне оцінювання** розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно, має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання зручно використовувати інструменти з орієнтованого переліку, наведеного в Додатку 1.

**Результати формувального оцінювання** виражаються **вербальною оцінкою** учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час само оцінювання і взаємооцінювання. У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року рекомендується проводити **тематичні діагностувальні роботи**. **Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні** судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання **фіксуються у зошитах** для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, **повідомляючи учням та їхнім батькам**.

Об'єктом **підсумкового оцінювання** є результати навчання учня/учениці за рік. Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання. **Підсумкова оцінка за рік** визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання. Підсумкова (річна) оцінка **фіксується** у класному журналі та свідоцтвах досягнень учнів.

**Підсумкове оцінювання** передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Зміст освітньої програми спрямований на формування у здобувачів освіти таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти



прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних

цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

### **Оцінювання учнів 5-7 класів**

Оцінювання учнів 5-7 класів здійснюється відповідно до наказу МОН України №1093 від 02.08.2024 року. «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»

Основними функціями оцінювання є:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
- мотиваційно-стимульовальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку. Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове).

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета /інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

- усного опитування (індивідуальне, групове тощо); спостереження;  
аналіз портфоліо;

- письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);

- практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проєкти; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);

- завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентацій результатів завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);

- самооцінювання, взаємооцінювання;

- комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання. До оцінювання наскрізних умінь може долучатися практичний психолог.

Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості. Підходи до оцінювання в різних класах можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних(цифрових) технологій, зокрема відеоконференцій.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання учнями принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденників учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Формувальне оцінювання — інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання. Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) відображає як процес навчання учнівства так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем / учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня / учениці тощо). Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; завдання середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого — уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформаційно (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати). Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання. Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

Для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли учні із обов'язковими очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їх проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно. Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2) до наказу МОН від 02.08.2024 №1093 з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр вчитель / учителька може запропонувати учнівству:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів що постали перед учнями, та коригування освітнього процесу..

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року. Річне оцінювання не підлягає коригуванню за рішенням педагогічної ради.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання. Один рівень складається з 3 балів, які в сумі дають 12.

початковий (1–3 бали);

середній (4–6 балів);

достатній (7–9 балів);

високий (10–12 балів).

Свідоцтво досягнень складається з двох частин:

1. Характеристика навчальної діяльності. Тут учителі оцінюють рівень сформованості наскрізних умінь в учня / учениці наприкінці навчального року. Йдеться про розуміння прочитаного, висловлення власної думки, критичне і системне мислення, ініціативність тощо.

Оцінок у цьому розділі нема. Учитель лише визначає один із рівнів сформованості того чи того уміння: «Має значні успіхи», «Демонструє помітний прогрес», «Потребує уваги і допомоги». Заповнювати цю частину свідоцтва вчителі можуть колегіально або це може робити класний керівник.

2. Характеристика результатів навчання. У цьому розділі виставляють бали за навчальні предмети / інтегровані курси щосеместрово й за рік. Спочатку вчитель виставляє бал за окремі групи результатів навчання, які визначено в Державному стандарті базової освіти. Після цього виводить загальну оцінку за семестр

За кожен з цих груп результатів навчання вчитель виставляє оцінку. Загальна оцінка за семестр формується на підставі чотирьох оцінок за групами результатів, а річна — на основі семестрових.

## VII. ІНШІ СКЛАДОВІ, ЩО ВРАХОВУЮТЬ СПЕЦИФІКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Додаток 1

### Орієнтований перелік інструментів формульного оцінювання

| № | Назва                     | Опис інструмента                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Аналіз портфоліо          | Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання |
| 2 | Відповідь хором           | Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо                                                                                                                                                                |
| 3 | Візьми і передай          | Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі.           |
| 4 | Внутрішнє / зовнішнє коло | Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється                                                                                             |
| 5 | Газетний заголовок        | Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події                                                                                                                                                                                                                                     |
| 6 | Гра в кубик               | Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати                                                   |
| 7 | Доповни думку             | Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні                                                                                                                                                                                                                                                  |

|    |                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----|-----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8  | Есе «хвилинка»                          | Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 9  | Запис у журнал                          | Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 10 | Записні книжки учнів                    | Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 11 | Збір ідей                               | Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них на аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі |
| 12 | З-Х-В та ЗХВ+                           | Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене                                                                                                                     |
| 13 | Картка на вихід                         | Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 14 | Концептуальна карта                     | Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 15 | Лідер за номером                        | Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 16 | Найзаплутаніший (або найясніший) момент | Це варіант одно хвилинок. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми):                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |



|    |                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----|------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                      | «Який найбільш заплутаний момент» сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»                                                                                                                                                                                                                                           |
| 17 | <b>Перевірка неправильного розуміння</b>             | Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно» |
| 18 | <b>Перефразування</b>                                | Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 19 | <b>Підбиття підсумків</b>                            | Форма роздумів одразу після певного виду роботи                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 20 | <b>Підказка за аналогією</b>                         | Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії:<br>(певне поняття, принцип або процес) _____<br>виглядає як _____ тому що _____                                                                                                                                                                                                                |
| 21 | <b>Підсумок А-Б-В</b>                                | Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою                                                                                                                                                                                                                |
| 22 | <b>Підсумок або питання на картках</b>               | Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами:<br>(Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку.<br>(Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання                               |
| 23 | <b>Підсумок одним реченням</b>                       | Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми                                                                                                                                                                                                                            |
| 24 | <b>Підсумок одним словом</b>                         | Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему                                                                                                                                                                                                                                          |
| 25 | <b>Подумай – запиши – обговори в парі – поділися</b> | Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу                                                                                                                                                                                                          |
| 26 | <b>Подумай – розкажи в парі</b>                      | Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь.                                                                                                                                                                                    |

|    |                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                     | Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 27 | <b>Пригадай – підсумуй – запитай – пов’яжи за 2 хвилини (ППЗП2)</b> | За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив’язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу          |
| 28 | <b>Рішення-рішення</b>                                              | Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення                                                                                                                                                                                     |
| 29 | <b>Самооцінювання</b>                                               | Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки                                                                                                                                                                                                          |
| 30 | <b>Семінар за Сократом</b>                                          | Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань                                                                                                                                                                                                                  |
| 31 | <b>Сигнали руками</b>                                               | Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу:<br>«Розумію _____ і можу пояснити»<br>(наприклад, великий палець вгору).<br>«Ще не зовсім розумію _____»<br>(наприклад, великий палець вниз).<br>«Не впевнений щодо _____»<br>(наприклад, помахати рукою)                          |
| 32 | <b>Скажи щось</b>                                                   | Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 33 | <b>Сортування слів</b>                                              | Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 34 | <b>Спінер ідей</b>                                                  | Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося» |

|    |                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 35 | Спостереження                               | Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 36 | Тестування                                  | За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять.<br>Орієнтовні типи тестових завдань:<br>Декілька правильних варіантів<br>Правильно/Неправильно<br>Коротка відповідь<br>Знайди відповідність<br>Розширена відповідь                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 37 | Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений) | Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 38 | Усне опитування                             | Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче:<br>Чим це _____ схоже на/ відрізняється від _____?<br>Які характерні риси/ елементи _____?<br>Як іще можна показати/ проілюструвати _____?<br>У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____?<br>Як _____ стосується _____?<br>Які ідеї / деталі можна додати до _____?<br>Наведіть приклад _____?<br>Що не так з _____?<br>Який висновок ви могли б зробити з _____?<br>Які висновки можна зробити з _____?<br>На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити?<br>Що ви можете сказати про _____?<br>Що може статися, якщо _____?<br>Які критерії можна взяти для оцінки _____?<br>Які докази підтверджують _____?<br>Як ми можемо довести / підтвердити _____?<br>Як це можна розглядати з точки зору _____?<br>Які альтернативи _____ слід розглянути?<br>Який підхід/ стратегію ви могли б використати для _____? |
| 39 | Учнівська конференція                       | Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|    |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 40 | Хрестики-нулики   | Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань                                                                                                                                                                        |
| 41 | Хто швидше?       | Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 42 | Швидкий запис     | Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 43 | Шкала Лайкерта    | Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад,<br>«Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).»<br>Повністю погоджуюся<br>не погоджуюся<br>погоджуюся<br>повністю погоджуюся                                                                                                                                                                                                                                   |
| 44 | 3-2-1             | Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом:<br>три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося;<br>три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __;<br>три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня;<br>три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати;<br>три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували) |
| 45 | Трихвилинна пауза | Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень.<br>Я змінив(ла) ставлення до....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|    |                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                | <p>Я більше дізнався (лася) про...</p> <p>Мене здивувало...</p> <p>Я почувався(лася)...</p>                                                                                                                                                                                                                   |
| 46 | Є питання, в кого є відповідь? | <p>Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну</p> |

**Орієнтована рамка оцінювання  
навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти**

| <b>Рівні Категорії критеріїв</b>                                                             | <b>Початковий рівень<br/>1-3 балів</b>                                                                                                                   | <b>Середній рівень<br/>4-6 балів</b>                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Достатній рівень<br/>7-9 балів</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Високий рівень<br/>10- 12 балів</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i> | Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:<br>планує й здійснює навчальний пошук;<br>опрацьовує текстову та/або графічну інформацію | Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:<br>планує й здійснює навчальний пошук;<br>ставить запитання до змісту навчального матеріалу;<br>опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей | Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб:<br>планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом;<br>ставить уточнювальні запитання;<br>використовує інформацію з кількох джерел;<br>опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію;<br>порівнює інформацію з кількох джерел | Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:<br>планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом;<br>ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків;<br>використовує інформацію з різних джерел;<br>опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію;<br>аналізує й порівнює інформацію з різних джерел;<br>критично оцінює |

|                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                   | надійність джерела й достовірність інформації                                                                                                                                                                                                                 |
| <i>Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій</i>                                                   | Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності               | Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності | Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності) | Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності) |
| <i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i> | Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення | Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком;                                             | Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні                                                      | Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання                                                           |

|                                                            |                                                                                                                                             |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                            |                                                                                                                                             | може порівняти окремі об'єкти вивчення                                                                           | свідомого вибору, а саме:<br>формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми;<br>складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання;<br>може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення | повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме:<br>формулює проблемні питання, висуває гіпотези;<br>успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій;<br>обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід;<br>може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення |
| <i>Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності</i> | Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель | Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить | Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі                                                                                                                                                                                                            | Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної                                                                                                                                                                                                                             |



|  |  |                                                        |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                    |
|--|--|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | часткові уточнення в результатах навчальної діяльності | помилки й робить часткові уточнення в результаті власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання | діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання |
|--|--|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

В освітній програмі

**Великоолександрівської гімназії**

на 2024-2025 навчальний рік

пронумеровано, прошнуровано

\_\_\_\_\_сторінок

Директор \_\_\_\_\_ Любов АТАМАНЮК